

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 223/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej JUDr. Jánom Notom, advokátom, Veličná 371, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 2 K 4/2020 a jeho oznámeniu č. k. 2 K 4/2020 z 10. decembra 2020 v spojení s postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 43 CoKR 33/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 K 4/2020 (ďalej aj „konkurzné konanie“) a jeho oznámením č. k. 2 K 4/2020 z 10. decembra 2020 (ďalej aj „napadnuté oznámenie“) v spojení s postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 43 CoKR 33/2020. Navrhuje, aby ústavný súd vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie, prikázal mu vo veci konať a obnoviť procesný stav pred porušením, a navrhuje, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania pred ústavným súdom. Sťažovateľka zároveň navrhla, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť uznesenia okresného súdu č. k. 2 K 4/2020-778 z 13. augusta 2020 a vydal dočasné opatrenie, ktorým okresnému súdu uloží povinnosť dočasne sa zdržať súdnej činnosti v konkurznom konaní, správcovi konkurznej podstaty uloží povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov spojených s výkonom jeho funkcie a veriteľom v konkurznom konaní dočasne obmedzí výkon ich práv a povinností spojených s ich postavením v konkurznom konaní.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh, obchodného vestníka a príslušného obchodného registra vyplýva, že okresný súd v právnej veci navrhovateľa – veriteľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] uznesením č. k. 2 K 4/2020-778 z 13. augusta 2020 (ďalej aj „uznesenie o vyhlásení konkurzu“), ktoré nadobudlo právoplatnosť 8. septembra 2020 a stalo sa vykonateľným 21. augusta 2020, o návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok sťažovateľky v postavení dlžníka rozhodol tak, že prvým výrokom vyhlásil na majetok sťažovateľky konkurz, druhým výrokom konkurz uznal za hlavné insolvenčné konanie, tretím výrokom ustanovil správcu konkurznej podstaty [REDACTED], [REDACTED], a posledným výrokom vyzval veriteľov aby prihlásili svoje pohľadávky v lehote 45 dní od vyhlásenia konkurzu a uložil správcovi povinnosť bez zbytočného odkladu informovať o vyhlásení konkurzu známym veriteľom dlžníka, ktorí majú trvalé bydlisko alebo registrované sídlo v iných členských štátoch Európskej únie ako v Slovenskej republike, v súlade s čl. 54 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní.
3. Sťažovateľka podala 4. septembra 2020 prostredníctvom svojho právneho zástupcu okresnému súdu v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti uzneseniu o vyhlásení konkurzu. Odvolanie bolo podané elektronicky, a to prostredníctvom elektronicko-technického rozhrania Ústredného portálu verejnej správy „slovensko.sk“.
4. Krajský súd listom č. k. 43 CoKR 33/2020 z 12. novembra 2020 vrátil spis okresnému súdu ako predčasne predložený s tým, že odvolanie obsahuje odstrániteľné vady (chýbajúci podpis), na odstránenie ktorých je sťažovateľku príslušný vyzvať podľa § 373 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) okresný súd.
5. Okresný súd 24. novembra 2020 opätovne predložil spis krajskému súdu bez vybavenia, s upozornením, že sťažovateľka v dodatočnej lehote desiatich dní nedoručila odvolanie v listinnej podobe ani autorizované v elektronickej podobe.
6. Krajský súd listom č. k. 43 CoKR 33/2020 z 25. novembra 2020 vrátil spis okresnému súdu, pričom prihliadol na dôvody vrátenia spisu okresným súdom a s poukazom na § 125 ods. 2 CSP sa s nimi stotožnil. Uviedol, že okresný súd na neautorizované odvolanie neprihliadne, a teda nebude sťažovateľku vyzývať na odstránenie väd, ako mu to pôvodne uložil. Zároveň uviedol, že ani on nemôže na odvolanie prihliadnuť, preto o neautorizovanom odvolaní nerozhodne a spis vracia okresnému súdu bez rozhodnutia o odvolaní. Ďalej uviedol, že okresný súd bude ďalej pokračovať v konaní, ako keby neautorizované odvolanie nebolo podané. Sťažovateľke bolo 26. decembra 2020 doručené oznámenie okresného súdu o tom, že v zmysle oznámenia krajského súdu z 25. novembra 2020, ktoré jej zasiela na vedomie, ako aj s poukazom na § 125 ods. 2 CSP na jej odvolanie neprihliada.

II

Argumentácia sťažovateľky

7. Proti postupu okresného súdu v konkurznom konaní a napadnutému oznámeniu v spojení s postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 43 CoKR 33/2020 podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, argumentujúc, že:
- a) postup okresného súdu, ktorý jej odvolanie posúdil ako podanie „od neznámej osoby“, a to s uvedením argumentu, že toto podanie nebolo podpísané, napriek tomu, že okresný súd, ktorý

predmetné odvolanie nepochybne obdržal, vedel, kto a v akej právnej veci mu tento opravný prostriedok adresoval, je „*absurdný*“ a zakladajúci hrubé porušenie jej základných práv a slobôd,

b) postup krajského súdu s tým súvisiaci, ktorý „*vyexpedoval akýsi prípis*“, ktorým určil okresnému súdu, akým spôsobom má konať, a nie „*meritórne rozhodnutie vo veci samej*“, je v hrubom rozpore s § 386 CSP, a to aj s poukázaním na skutočnosť, že krajský súd v prvotnom procesnom postupe určil okresnému súdu povinnosť vyzvať ju na odstránenie väd jej odvolania,

c) ide nanajvýš o odstrániteľnú vadu podania, na ktorú mohol okresný súd sťažovateľku vyzvať, no napriek tomu pomýleným výkladom zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) živú právnu vec nepochopiteľne „*zarezal*“, keď ide o exces v postupe všeobecných súdov, ktorý je ojedinelým vybočením zo zaužívaných zákonných postupov,

d) je ústavne nekonformné aby odlišné možnosti realizácie podania na súd zakladali odlišné právne režimy v otázkach posúdenia procesných podaní a tým aj rôzne šírky reálneho výkonu a obsahu základných práv a slobôd, a to aj s poukázaním na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Sžo 505/2009 z 18. augusta 2010,

e) na účastníkov konania nie je možné prenášať absolútnu a neohraničenú zodpovednosť za prenos dát technickými prostriedkami, keď aj ona je sankcionovaná výlučne na základe akéhosi zlyhania elektronického prenosu dát a nedokonalosti elektrotechnického systému, keďže ten vykázal jej podanie ako podanie bez elektronickej autorizácie podpisu, pričom všetky ostatné náležitosti a vonkajšie okolnosti by umožňovali súdny prieskum neprávoplatného rozhodnutia odvolacím súdom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie práv sťažovateľky označených v bode 1 tohto uznesenia postupom okresného súdu v konkurznom konaní a napadnutým oznámením v spojení s postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 43 CoKR 33/2020, v dôsledku ktorých mal byť sťažovateľke nezákonne odopretý súdny prieskum neprávoplatného rozhodnutia (uznesenia o vyhlásení konkurzu, pozn.) odvolacím súdom.

9. Ústavný súd sa v prvom rade zaoberal aktívnou procesnou legitimitáciou sťažovateľky na podanie ústavnej sťažnosti. Podľa § 122 zákona č. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

10. Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“) účastníkmi konkurzného konania sú dlžník (úpadca), navrhovateľ a veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky.

11. Podľa § 44 ods. 1 ZKR oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku, vyhlásením konkurzu prechádza na správcu; správca pritom koná v mene a na účet úpadcu.

12. Podľa § 47 ods. 5 ZKR súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len na návrh správcu, návrhom podaným voči správcovi v súlade s týmto zákonom alebo z podnetu orgánu príslušného na konanie, pričom účastníkom konania namiesto úpadcu je správca.

13. Z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie a s prihliadnutím na jej procesné postavenie, keď sťažovateľka bola v čase spisovania a podania ústavnej sťažnosti presvedčená o nezákonnosti procesného postupu všeobecných súdov v jej vlastnom konkurznom konaní, kde je účastníčkou konania (§ 24 ods. 1 ZKR), prezentujúc názor, že jej bolo odopreté právo na prieskum neprávoplatného (v čase keď podala odvolanie, pozn.) uznesenia o vyhlásení konkurzu vrátane toho, že právoplatnosť by tak nenadobudol ani výrok o ustanovení správcu do funkcie, s poukazom na skutočnosť, že predmetné konanie v danej fáze nenapĺňa hypotézu predpokladanú v § 47 ods. 5 ZKR, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka je aktívne procesne legitimovaná na podanie tejto ústavnej sťažnosti.

14. Ústavný súd následne preskúmal sťažovateľkou uplatnené námietky a dospel k záveru, že sú z ústavnoprávneho hľadiska zjavne neopodstatnené. Konkrétne k argumentácii sťažovateľky považuje za potrebné uviesť, že podľa § 125 ods. 1 a 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe, pričom podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Z uvedeného zákonného ustanovenia je zrejmé, že forma, akou sa musí sporová strana/účastník konania obrátiť na súd, je jednoznačne ustanovená ako forma písomná, ktorá môže byť zachytená buď v listinnej alebo elektronickej podobe. Pri elektronickej forme podania vo veci samej platí, že ak toto nie je autorizované podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente, súd naň od počiatku neprihliada ako na podanie písomné, a to, aby ho súd začal za takéto považovať, môže dosiahnuť ten, kto ho podáva jedine tým, že ho v lehote do 10 dní od odoslania neautorizovaného elektronického podania podá znova ako autorizované elektronické podanie, alebo ho dodatočne doručí v 10 dňovej lehote v písomnej podobe. Ak k dodatočnému doplneniu nedôjde, podanie nemá účinky písomného podania a súd naň neprihliada. Súčasne platí, že ten, kto podáva podanie vo veci samej elektronicky bez autorizácie, má povinnosť sám odstrániť tento nedostatok, a to bez ďalšej výzvy súdu, teda na strane súdu nie je zákonom daná povinnosť vyzvať na dodatočné doručenie podania.

15. V sťažovateľkinej veci tak nebolo podstatné, či všeobecné súdy vedeli alebo nevedeli, kto a v akej veci podanie robí, ale k neprihliadnutiu na jej podanie došlo výlučne pre nenaplnenie zákonom predpokladanej formy podania podľa § 125 ods. 2 CSP, ktorá v prípade elektronickej formy podania vo veci samej vyžaduje autorizáciu podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente.

16. Pokiaľ teda všeobecné súdy považovali v prípade sťažovateľky za preukázané, že jej elektronické podanie – odvolanie nebolo autorizované a ani následne doplnené v zákonom ustanovenej lehote, zákonným následkom vyplývajúcim jednoznačne z textu § 125 ods. 2 CSP bola skutočnosť neprihliadania na toto podanie, ako keby nebolo podané. Z uvedeného logicky vyplýva, že v takomto prípade všeobecný súd nemôže vyzvať sporovú stranu na odstránenie väd podania, v tomto prípade odvolania (§ 363 CSP v spojení s § 127 CSP), keďže priamo zo zákona o podanie

nejde. Preto, ak okresný súd v spojení s postupom krajského súdu oznámil sťažovateľke, že na jej odvolanie neprihliada, postupoval v súlade so zákonom, čo vylučuje prípadný postup krajského súdu podľa § 386 CSP. Z ústavnoprávneho hľadiska je bez významu, že prvotne krajský súd uložil okresnému súdu vyzvať sťažovateľku na odstránenie väd jej odvolania, keďže následný postup všeobecných súdov je v súlade s § 125 ods. 2 CSP, ktorý bol vo veci sťažovateľky ústavne konformne aplikovaný.

17. Pokiaľ sťažovateľka namieta, že je ústavne nekonformné, aby odlišné možnosti realizácie podania na súd zakladali odlišné právne režimy v otázkach posúdenia procesných podaní, a tým aj rôzne šírky reálneho výkonu a obsahu základných práv a slobôd, ústavný súd uvádza, že posudzovanie právnej úpravy obsiahnutej v § 125 ods. 2 CSP v kontexte jej súladu s obsahom základných práv a slobôd nepatrí do kompetencie rozhodovania senátu ústavného súdu v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

18. K sťažovateľkou označenému rozsudku najvyššieho súdu č. k. 2 Sžo 505/2009 z 18. augusta 2010 ústavný súd len stručne uvádza, že tam najvyšším súdom posudzovaný prípad sa týka úplnej inej skutkovej a právnej situácie, keď najvyšší súdom bol posudzovaný prípad jednoduchej mailovej komunikácie, a to v čase, keď ešte neplatil a nebol účinný zákon o e-Governmente, upravujúci výkon verejnej moci prostredníctvom elektronickej úradnej komunikácie a jeho závery tak nie sú v žiadnom smere aplikovateľné na prípad sťažovateľky.

19. Sťažovateľka v ďalšej argumentačnej línii namieta, že jej nemôže byť na ťarchu zlyhanie elektronického prenosu dát a nedokonalosti elektrotechnického systému. Na tomto mieste ústavný súd dáva do pozornosti, že námietky sťažovateľky sa v tomto smere týkajú skutkových zistení všeobecných súdov o neplatnosti overenia podpisu, ktoré však ústavný súd nemá právomoc verifikovať, pretože nie je skutkovým súdom, ale je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z listu krajského súdu č. k. 43 CoKR 33/2020 z 25. novembra 2020 vyplýva, že sťažovateľka podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie proti uzneseniu o vyhlásení konkurzu elektronickej, a to prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy bez autorizácie, pričom okresnému súdu nebolo sťažovateľkou v lehote 10 dní doručené autorizované elektronické odvolanie a ani odvolanie v listinnej podobe. Sťažovateľka nepredkladá ústavnému súdu žiadne dôkazy, ktoré by potvrdzovali ňou tvrdené skutočnosti a netvrdí ani to, že ich preukázala v konaní pred všeobecnými súdmi. Jej tvrdenie o tom, že došlo k technickej chybe, keď jej podanie bolo vyhodnotené ako podanie bez autorizácie, je v konaní pred ústavným súdom vedené výlučne v teoretickej rovine, pričom sťažovateľka ani nešpecifikuje, v ktorej fáze vykonania autorizácie malo dôjsť k technickému zlyhaniu. Sťažovateľka nijakým spôsobom nepreukazuje, že po zistení, že jej elektronické podanie nebolo autorizované (o tomto sa dozvedela z napadnutého oznámenia, ktoré jej bolo doručené 26. decembra 2020, pozn.) požiadala o vyjadrenie Národnú agentúru pre sieťové a elektronické služby, ktorej úlohou a predmetom činnosti je okrem iného aj prevádzka a rozvoj služieb Ústredného portálu verejnej správy a ktorá by jej tvrdenia o technickom zlyhaní mohla potvrdiť. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje, že nie je jeho úlohou nahrádzať procesnú aktivitu sťažovateľky, ktorá bola povinná predložiť ústavnému súdu dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

20. Keďže sťažovateľke sa nepodarilo preukázať príčinnú súvislosť medzi postupom okresného súdu v konkurznom konaní a napadnutým oznámením v spojení s postupom krajského súdu

v konaní vedenom pod sp. zn. 43 CoKR 33/2020 a ňou namietaných práv, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti stratilo opodstatnenie rozhodovanie o návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti uznesenia o vyhlásení konkurzu a vydanie dočasného opatrenia. Rovnako sa stalo bezpredmetným aj rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci.

22. V závere ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka predložila ústavnému súdu plnomocenstvo, ktorým splnomocnila advokáta na jej zastupovanie v konaní pred ústavným súdom vo veci porušenia jej práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 K 50/2016. S prihliadnutím na výsledok konania ústavný súd nepristúpil v danej veci k odstraňovaniu nedostatku zákonom ustanovenej náležitosti ústavnej sťažnosti spočívajúceho v absencii plnomocenstva na jej zastupovanie v konaní pred ústavným súdom proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 K 4/2020 označeného v petite jej ústavnej sťažnosti, keďže ani prípadné odstránenie uvedeného nedostatku predložením novej plnej moci by podľa názoru ústavného súdu už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto ústavnej sťažnosti, než je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu